

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

IPÓS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
IRÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPELAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

94/06. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2006. december 5.

A Bíróság C-94/04. és 2002/04. sz. egyesített ügyekben hozott ítélete

Federico Cipolla kontra Rosaria Portolese és

Stefano Macrino, Claudia Capodarte kontra Roberto Meloni

AZ ÜGYVÉDEKRE VONATKOZÓ DÍJSZABÁS LEGALSÓ HATÁRÁTÓL VALÓ ELTÉRÉS ABSZOLÚT TILALMA OLASZORSZÁGBAN A SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS SZABADSÁGÁNAK KORLÁTOZÁSÁT VALÓSÍTJA MEG

Ez a tilalom indokolható, amennyiben olyan kényszerítő közérdeken alapul, mint a fogyasztók védelmének és az igazságszolgáltatás megfelelő működésének célkitűzései, és amennyiben a korlátozások a célkitűzésekhez viszonyítva nem aránytalanok.

Az első eljárásban F. Cipolla – többek között R. Portolese ügyvédje – három perindító iratot készített ügyfeleinek. A jogvita végül egy F. Cipolla részvétele nélkül lebonyolított jogügyletnek köszönhetően megoldódott. Mivel R. Portolese előlegként 1 850 000 ITL-t fizetett, nem volt hajlandó az ügyvéd által követelt 4 125 000 ITL-s végösszeget megfizetni. Miután a Tribunale di Torino elutasította F. Cipolla ezen összeg megfizetése iránti kérelmét, a felperes fellebbezést nyújtott be az ítélet ellen a Corte d'appello di Torinóhoz, amelyben a díjszabás alkalmazását kérte.

A második ügyben R. Meloni ügyvéd kérelmére az eljáró bíróság fizetési meghagyást bocsátott ki C. Capodarte és S. Macrino ellen az utóbbiak javára szerzői jogi területen nyújtott bizonyos peren kívüli jogi tanácsadással kapcsolatos tiszteletdíj megfizetése iránt. C. Capodarte és S. Macrino ellentmondással éltek a fizetési meghagyással szemben, mivel álláspontjuk szerint az elvégzett ügy jelentőségére és az ügyvéd által ténylegesen elvégzett jogi munkára tekintettel a követelt tiszteletdíj aránytalan. A Tribunale di Roma arra keres választ, hogy a díjszabás összegegyeztethető-e az EK-Szerződéssel, amennyiben az a peren kívüli esetekre vonatkozóan alkalmazandó és kötelező jellegű az ügyvédekre nézve.

Olaszországban egy 1933-as jogszabály értelmében az ügyvédi tiszteletdíjak díjszabását az országos ügyvédi kamarai tanács (Consiglio Nazionale Forense) által meghatározott kritériumok alapján állapítják meg, majd azt az igazságügyi miniszter a minisztériumközi árbizottság (Comitato Interministeriale dei Prezzi) véleményének kézhezvételét, valamint az Államtanáccsal (Consiglio di Stato) való konzultációt követően hagyja jóvá. E kritériumokat a peres eljárások értékének, az eljáró hatóság szintjének, illetve az eljárások időtartamának függvényében határozzák meg. A díjszabás minden egyes jogügyletre vagy eljárási cselekményre, illetve jogügylet vagy eljárási cselekmény-csoportra nézve megállapítja a tiszteletdíjak felső és alsó határát. A díjszabás által meghatározott ügyvédi tiszteletdíjak alsó határától nem lehet eltérni, és minden ezzel ellentétes megállapodás semmis.

Csupán a tiszteletdíjak elszámolásakor (kivételes jelentőségű esetekben) lépheti túl a bíróság – indokolással ellátott határozattal – a díjszabás által rögzített felső határt, illetve (amennyiben az ügy könnyen elintézhető) rögzíthet a díjszabás alsó határánál alacsonyabb tiszteletdíjat.

A verseny szabadságával kapcsolatos szabályok

A Bíróság a díjszabás elfogadását lehetővé tévő eljárás alapos vizsgálatát követően megállapítja, hogy **az olasz állam (és nem a szakmai kamara) gyakorolja az ügyvédi tiszteletdíjak díjszabásának alsó határára vonatkozó döntések meghozatalának jogkörét**. Következésképpen nem róható fel az olasz államnak, hogy előírta vagy előnyben részesítette volna vállalkozások közötti megállapodások versenyjogi szabályokba ütköző megkötését, vagy hogy e megállapodások hatását erősítette volna, illetve hogy előírta vagy előnyben részesítette volna az erőfölénnyel való visszaélést vagy e visszaélés hatását erősítette volna.

A szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályok

A Bíróság álláspontja szerint a díjszabásban rögzített legalsó határtól megállapodással való eltérés tilalma **a más tagállamokban letelepedett ügyvédek számára nehezebbé teszi az olasz jogi szolgáltatások piacán történő szolgáltatásnyújtást**, mivel megakadályozza az utóbbiakat abban, hogy a díjszabásban foglaltnál alacsonyabb tiszteletdíjat alkalmazva hatékonyabb versenyt folytassanak az érintett tagállamban állandó tevékenységet folytató ügyvédekkel szemben, és ennél fogva korlátozza szolgáltatásaik címzettjeinek választási lehetőségét.

A Bíróság mindeközben hangsúlyozza, hogy **a fogyasztók** (az igazságszolgáltatással kapcsolatosan eljáró személyek által nyújtott szolgáltatások címzettjei) **és az igazságszolgáltatás megfelelő működésének védelme** olyan célkitűzések, amelyek **olyan közérdeken alapuló kényszerítő indokoknak tekinthetők, amelyek indokolhatják a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását** azon kettős feltétel teljesülése esetén, hogy az alapeljárás tárgyát képező nemzeti intézkedés alkalmas az általa elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem lép túl az annak megvalósításához szükséges mértéken.

A Bíróság szerint ennek eldöntése a kérdést előterjesztő bíróság feladata, amelynek ennek érdekében az alábbi pontokban meghatározott tényezőket kell majd figyelembe vennie:

- Meg kell vizsgálni, hogy létezik-e **összefüggés a tiszteletdíjak mértéke és az ügyvédek által nyújtott szolgáltatások színvonala között**, és hogy különösen a tiszteletdíjak alsó határának rögzítése olyan arányos intézkedés-e, amely alkalmas az általa elérni kívánt cél – vagyis a fogyasztók védelmének és az igazságszolgáltatás megfelelő működésének – megvalósítására. Az olasz piacon – amelyet az ügyvédek nagyon magas száma jellemez – a díjszabás lehetővé teheti annak elkerülését, hogy az ügyvédek arra legyenek ösztönözve, hogy a szolgáltatások alacsonyabb áron való nyújtásában megnyilvánuló versenyt folytassanak, amely a nyújtott szolgáltatás színvonala romlásának kockázatával járhat.
- Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy **információs aszimmetria áll fenn az „ügyfél-fogyasztók” és az ügyvédek között**. Az ügyvédek ugyanis olyan magas szintű szakmai jártassággal rendelkeznek, amellyel a fogyasztók nem feltétlenül rendelkeznek, és ezért az utóbbiak nehezen tudják mérlegelni a nekik nyújtott szolgáltatások minőségét.
- Meg kell vizsgálni, hogy a hivatkozott célkitűzéseket más módon is, nevezetesen az **ügyvédekre vonatkozó szakmai (szervezeti, minősítési, etikai, felügyeleti és felelősségi) szabályokkal meg lehet-e valósítani**.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: ES, CS, DE, EL, EN, FR, IT, HU, PL, SK, SL

Az ítélet teljes szövege megtalálható a Bíróság honlapján.

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C-94/04>

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C-202/04>

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028